

Sygn. akt I A Ca 39/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jolanta Terlecka (spr.)
Sędzia:	SA Alicja Surdy
Sędzia:	SA Zbigniew Grzywaczewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Kabala

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 r. w Lublinie na rozprawie
sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
przeciwko Z. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 12 listopada 2013r., sygn. akt IX C 101/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że utrzymuje w mocy nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 listopada 2012r. wydany w sprawie (...) także w zakresie odsetek ustawowych zasądzonych od kwoty 86.524,22 (osiemdziesiąt sześć tysięcy pięćset dwadzieścia cztery złote dwadzieścia dwa grosze) za okres od 28 kwietnia 2012r. do 22 listopada 2012r.;

II. zasądza od pozwanego Z. K. na rzecz powoda (...)

I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego

Zamkniętego w W. kwotę 981 (dziewięćset osiemdziesiąt jeden) zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I A Ca 39/14

UZASADNIENIE

(...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. w pozwie z 22 listopada 2012r. wniósł o zasądzenie od Z. K. kwoty 86.524,22 zł z ustawowymi odsetkami od 28 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w kwocie 4.710,70 zł.

Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 30 listopada 2012r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie (...), w którym w całości uwzględnił powództwo (k-16). Z. K. zaskarżył ten nakaz w całości, w zarzutach wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu (k-23-24).

Powód w piśmie z 27 marca 2013r. stanowiącym odpowiedź na zarzuty podtrzymał dotychczasowe stanowisko, z tym że wniósł o zasądzenie odsetek od dochodzonej kwoty od dnia wniesienia pozwu (k-52-54). W związku z tym po przeprowadzeniu rozprawy Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 12 listopada 2013r. między innymi w punkcie I uchylił swój nakaz zapłaty z dnia 30 listopada 2012r. wydany w sprawie (...) w zakresie odsetek ustawowych zasądzonych od kwoty 86.524,22 zł liczonych od 28 kwietnia 2012r. do 22 listopada 2012 r. i w tej części postępowanie w sprawie umorzył (k-149). W uzasadnieniu zaś tego konkretnie rozstrzygnięcia wskazał, że w toku sporu w piśmie z 27 marca 2013r. pełnomocnik powoda zmodyfikował żądanie pozwu w zakresie roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych od dochodzonej kwoty. Pierwotnie żądał ich zasądzenia od 28 kwietnia 2012 r. (dnia następnego po dniu płatności weksla) do dnia zapłaty. We wskazanym piśmie domagał się zaś zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Sąd stanowisko to, z uwagi na etap procesu, potraktował jako oświadczenie o ograniczeniu w tej części powództwa. Stało się to przyczyną częściowego uchylenia nakazu zapłaty i umorzenia w tej części postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wyjaśnił, że dla skuteczności częściowego cofnięcia pozwu nie była konieczna zgoda pozwanego (art. 203 § 1 k.p.c.), a przy tym mając na uwadze treść art. 203 § 4 k.p.c. nie znalazł też innych przeszkód dla uznania bezskuteczności tej czynności dyspozytywnej powoda (k-163-164).

Powód w apelacji od tego wyroku, zaskarżając go w części, a mianowicie co do punktu I, zarzucił:

- 1) naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 65 k.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie błędnej wykładni jego oświadczenia woli polegającej na przyjęciu, że pełnomocnik powoda w piśmie z 27 marca 2013r. zmodyfikował żądanie pozwu w zakresie roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych od dochodzonej kwoty od 28 kwietnia 2012r. do 22 listopada 2012r., podczas gdy powód nie składał takiego wniosku w piśmie procesowym z 27 marca 2013r., a w konsekwencji uchylenie nakazu zapłaty w zakresie odsetek ustawowych zasądzonych od kwoty 86.524,22 zł liczonych od 28 kwietnia 2012r. do 22 listopada 2012r. i w tej części umorzenie postępowania w sprawie;
- 2) naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 203 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik postępowania, poprzez przyjęcie, iż powód pismem procesowym z 27 marca 2013r. cofnął pozew w zakresie żądania zasądzenia odsetek ustawowych od 28 kwietnia 2012r. do 22 listopada 2012r., podczas gdy Sąd zupełnie pominął, iż zgodnie z dyspozycją przedmiotowego przepisu, wola cofnięcia pozwu, tak jak i zrzeczenia się roszczenia powinna być wyrażona *expressis verbis* i nie można jej domniemywać z okoliczności towarzyszących, zaś Sąd powziąwszy wątpliwości, powinien uprzednio wezwać powoda do wskazania czy cofa pozew w określonej części.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i wydanie rozstrzygnięcia o utrzymaniu w mocy nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Lublinie 30 listopada 2012r. w sprawie (...) w całości tj. również odsetek ustawowych zasądzonych od kwoty 86.524,22 zł liczonych od 28 kwietnia 2012r. do dnia 22 listopada 2012r. oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed Sądem drugiej instancji według norm przepisanych (k-175-178).

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona, aczkolwiek nie sposób podzielić większości towarzyszącej jej argumentacji.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że strona powodowa od początku działała poprzez profesjonalnego pełnomocnika, który w apelacji przyznał wprost, że omyłkowo wskazał w punkcie 1 pisma procesowego z dnia 27 marca 2013r., że wnosi o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty wskazanej w pozwie wraz z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty zamiast od 28 kwietnia 2012r. (k-177). Nie wymaga zaś komentarza, że udzielenie pełnomocnictwa procesowego i podjęcie przez pełnomocnika czynności w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego (art. 95 § 2 k.c.). Wszelkie zatem czynności, a także

zaniechania pełnomocnika należy traktować tak, jak czynności i zaniechania strony reprezentowanej w procesie przez pełnomocnika.

Pełnomocnik powoda po dacie omawianego pisma składał jeszcze dalsze pisma procesowe (k-75-75v,98-99,141) jak też odbyły się trzy terminy rozprawy. W żadnym z nich nie uczestniczył, w związku z czym nie składał żadnych ustnych oświadczeń procesowych, na podstawie których Sąd Okręgowy miałby powziąć jakiegokolwiek wątpliwości, że jego oświadczenie zawarte w punkcie 1 pisma procesowego z 27 marca 2013r. miałyby być wynikiem omyłki pisarskiej. Na taką wadliwość nie powoływał się także w żadnym z pism procesowych składanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Nie jest jasne jakiej wykładni punktu 1 tego pisma pełnomocnik oczekiwał od Sądu, skoro jego treść jest jednoznaczna, a powód jako dysponent przedmiotu procesu (zwłaszcza, gdy jest nim przedsiębiorca z profesjonalną obsługą prawną) może chcieć odsetek od należności głównej za okres późniejszy niż pierwotnie dochodzony.

Sąd miał więc podstawy do zakwalifikowania zawartego w tym piśmie oświadczenia jako ilościowej zmiany powództwa polegającej na ograniczeniu żądania w zakresie należności ubocznej jaką są odsetki. Poglądy - po pierwsze, że postacią zmiany powództwa w rozumieniu art. 193 § 1 k.p.c. jest również zmiana ilościowa żądania pozwu, a więc w tym i ograniczenia uprzednio wysuwanych żądań bądź przez ograniczenie wysokości dochodzonego lub dochodzonych roszczeń, bądź przez zrezygnowanie z jednego z nich i po drugie, że oświadczenie strony powodowej o ograniczeniu roszczenia pozwu jest równoznaczne z cofnięciem pozwu w pozostałej części ze zrzeczeniem się części roszczenia - mają od dawna odpowiednie wsparcie w doktrynie i orzecznictwie (por. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego tom I pod redakcją T.Erecińskiego, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1997 s.332; Kodeks postępowania cywilnego Komentarz, Tom I pod redakcją K.Piaseckiego, Wydawnictwo C.H.Beck Warszawa 1996 s.681, 685-686, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 1951r., C 733/51, OSNCK 1953, Nr 1, poz. 14, także LEX nr 117074, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1993 r., III CZP 44/93, LEX nr 9097, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 26 września 2012r., III APa 7/12, LEX nr 1223434). Do takiej zmiany (ograniczenia) powództwa nie jest potrzebna zgoda pozwanego ani sądu. Natomiast objęta jest w granicach sposobu jej dokonania kontrolą sądu wykonywaną z pod kątem sprzeczności z prawem, zasadami współżycia społecznego czy ewentualnego obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). Sąd Okręgowy dokonał takiej kontroli nie stwierdziwszy zaistnienia okoliczności w tym przepisie wymienionych dał temu wyraz umarzając częściowo postępowanie (art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 496 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy nie dopuścił się Sąd pierwszej instancji naruszenia zarzucanych mu w apelacji przepisów. Natomiast jej uwzględnienie wynika z wyłącznie z przytoczonej w końcowym fragmencie apelacji - jak wskazano - z ostrożności procesowej - koncepcji odwołałości czynności procesowych dopuszczalnej do momentu uprawomocnienia się orzeczenia zapadłego w następstwie tej czynności.

Wedle niewadliwych ustaleń Sądu Okręgowego powód pismem z dnia 13 kwietnia 2012r. (k-7) wezwał pozwanego do wykupu weksla w terminie jego płatności przypadającym na 27 kwietnia 2012r., a pismo to doręczone zostało pozwanemu 19 kwietnia 2012r. (k-8). Skoro termin ten upłynął bezskutecznie, to poczynając od 28 kwietnia 2012r. pozwany pozostawał w opóźnieniu. Tym samym powód jako wierzyciel wekslowy był uprawniony stosownie do art. 481 § 1 k.c. do żądania odsetek także za okres sprzed wytoczenia powództwa czyli od 28 kwietnia 2012r. do 22 listopada 2012r. Dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok poprzez utrzymanie nakazu zapłaty w mocy także w zakresie roszczenia o odsetki od zasądzonej należności głównej w wyżej wskazanym zakresie.

Orzeczenie o kosztach instancji odwoławczej w wysokości 981 zł obejmujących opłatę od apelacji (81 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda (900 zł) ma oparcie w przepisach art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 12 ust 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 poz. 490),

Z tych wszystkich względów i mając na uwadze powoływane wyżej przepisy Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.